

Ο μαγικός κόσμος του Παύλου Μάτεσι
Ενοικιάζεται φύλακας άγγελος, θέατρο «Σημείο» 2003

Εάν κάποιος θέλει να κατανοήσει σε ποια κλίμακα έχει φτάσει η ελληνική δραματουργία και να διαπιστώσει τα ισχύοντα θεματικά μοτίβα και τους υφολογικούς προσανατολισμούς της, δεν έχει παρά να μελετήσει το έργο του Μάτεσι κατά την τελευταία δεκαπενταετία. Να ξεκινήσει από τον *Περιποιητή φυτών* και το *Προς Ελευσίνα*, να προχωρήσει στην άπαιχτη ακόμα *Βουή* και να καταλήξει στο *Ενοικιάζεται φύλακας άγγελος*, κυρίως σ' αυτό το τελευταίο.

Γιατί με το κείμενο αυτό ο Μάτεσις πετυχαίνει τρεις στόχους. Ενσωματώνει πρώτα όλα τα χαρακτηριστικά της προγενέστερης γραφής του: τη σάτιρα και τη χλεύη, την υψηλή γλωσσική έκφραση και τη μαγική ατμόσφαιρα, τη μεταφυσική εικονοποιία και το χιούμορ, τις παραλογικές αντιστροφές και τους απαιτητικούς ρυθμούς, την τραγική αίσθηση, αλλά και τη θεατρική υφή της ανθρώπινης ζωής. Προδιαγράφει ύστερα μια πολύ σημαντική προοπτική για το ελληνικό θέατρο του 21^{ου} αιώνα. Τέλος, προβαίνει σε μια προκλητική πρόταση: με την πένα του διασπά τα όρια του παραστάσιμου «κυλικού», προκαλεί αφ' ενός τη γραφή να απελευθερωθεί από τις περιστολές της αληθοφάνειας, της λογικής και της εμπειρίας και αφ' ετέρου τη σκηνική τέχνη να υπερβεί τον εαυτό της και να παραστήσει το μη παραστάσιμο.

Επειδή το έργο, όπως το όνειρο, χάνεται όταν προσπαθήσεις να το περιγράψεις λογικά με λέξεις, θα πάρω μόνο δύο εικόνες του ως παραδείγματα. Η πρώτη δίνει την αφετηρία, αλλά συνεχίζεται άδηλα, χωρίς να το καταλαβαίνει ο θεατής στην αρχή. Πρόκειται για το σπίτι, την οικία, την εστία, την ταυτότητα. Αυτό το σπίτι κόβεται από τα χέρια του «Νέου» και στη θέση του μένει μια αιμάσσουσα πληγή. Αργότερα «πρέπει» να νοιώσουμε ότι το σπίτι ίπταται μπροστά μας. Η δεύτερη εικόνα αφορά στα ίδια τα πρόσωπα. Το ζευγάρι βιώνει μια μερική απώλεια του εαυτού: χάνει τα κάτω άκρα του. Είναι λάθος να θεωρήσουμε ότι όλα γίνονται στη φαντασία τους μόνο και για σατιρικούς λόγους. Η απώλεια είναι αληθινή: οι ηθοποιοί οφείλουν να περπατούν και μάλιστα να χορεύουν χωρίς να πατούν. Πώς μπορεί να γίνει αυτό; Πώς θα ενσαρκωθεί η υπερρεαλιστική ποιητική; Παλιό ερώτημα που επανέρχεται βασανιστικά με τον μαγικό κόσμο του Μάτεσι.

Η απάντηση του Νίκου Διαμαντή είναι σεμνή και πιστή στο πνεύμα του έργου, στις μουσικές του επιλογές, στα απέρριπτα σκηνικά (Γιώργος Πάτσας) και κοστούμια (Τότα Πρίτσα). Ο Κώστας Καστανάς (ας υπογραμμιστεί η επανεμφάνισή του) και η Ιωάννα Μακρή, κάτω από άδειους ουρανούς, κινήθηκαν σε όλη την κλίμακα από το χιούμορ μέχρι την τραγική μοναξιά, με ελεγμένη συγκίνηση και με το αγαθό βλέμμα του κλόουν. Η Μαριέττα Σγουρδαίου έδωσε μιαν αμφίσημη και δωρική Μητέρα. Οι Κώστας Βελέτζας, Κώστας Κάππας, Αυγουστίνος Ρεμόνδος και Κωνσταντίνος Κυριακού υποστήριξαν με ευσυνειδησία ένα από τα πιο ποιητικά κείμενα της εποχής μας.

Μετρό τχ. 90, Μάιος 2003